

„A fiatalokat akkor tudjuk leginkább megszólítani, ha hiteles, keresztény életet élünk, és örök értékeket sikerül felmutatnunk” – vallja Utcai Róbert csantavéri plébános

A templom és az egyház mindenütt fontos közösségépítő erő, de hatványozottan igaz ez akkor, ha egy kisebbségi sorban élő közösségről beszélünk. A csantavéri a délvidéki magyarság egyik példaértékű közössége, amely elsősorban a helyi Páduai Szent Antal-plébánia jóvoltából nevezhető annak.

A helyi magyar közösség életéről, minden napjairól, örömeiről, nehézségeiről, valamint a délvidéki magyarság és a katolikus egyház általános helyzetéről a csantavéri plébánossal, Utcai Róbert atyával beszélgettünk, aki lassan másfél évtizede szolgál a délvidéki kisvárosban.

Miként látja a délvidéki magyarság helyzetét? Elsősorban nem is papként, hanem magyar közéleti résztvevőként kérdezem ezt öntől, és természetesen a csantavéri közösségen túlmutatóan is nagyon érdekelne a válasza.

– Különösen nehéz a mostani, sajátos körülmények között felbecsülni a délvidéki magyarság helyzetét, amikor nemcsak a jobb élet reményében való – országhatárokon átívelő – mozgás, és nem is csak a kisszámú gyermekvállalás problémája jellemezte térségünket, hanem a vírusveszélytől való félelem is. Az újonnan kialakult helyzet hihetetlenül sok embert megtört és megsomorított. A bezártság, a szeretteink hiánya, a megerősítő kézfogások és ölelések mellőzése, a munkahelyek elvesztése, a kiadások növekedése és a bevételek csökkenése, a szociális élet korlátozása, mind-mind hozzájárul ahhoz, hogy az emberek lelkén eluralkodjon egy mély depresszió, kilátástalanság, ami néhány eset-

ben a teljes reményvesztettséghez vezet. Nem könnyű! Hisz a kisebbségi voltából eredendően az átlagember bárhogy törekszik is a munkáját lelkiismeretesen elvégezni, a megérdemelt, korrekt előrehaladást és bevételt nem biztosítja számára az állam. Mindezt pedig újabban az is megnehezíti, hogy mi, akik csak megtűrték vagyunk ebben az országban, az anyaországgal sem tudunk személyes kapcsolatot fenntartani. Fél éve ugyanis nem mozoghattunk szabadon az országhatáron keresztül, ami igen nagy sebet ejtett számos délvidéki ember szívében és életén.

Kiemelte a kisebbségi lét néhány hátrányát. A katolikus egyháznak – amely az államvalláshoz képest is kisebbséginek nevezhető – vannak-e különleges nehézségei, szenvednek-e bármiben is hátrányos megkülönböztetést?

– Katolikus egyházunk ebben az említett, nehéz helyzetben szeretne a küzdő emberek mellé szegődni, és az irgalmas Isten megerősítő szeretetét közvetíteni feléjük. Hála az Úrnak, a működésünkben nem vagyunk korlátozva, legalábbis nem jobban, mint az államvallás hívei. Amikor teljes kijárási tilalmat vezettek be, akkor természetesen senkinek sem volt lehetősége, hogy bármilyen nyilvános szertartást végezzen. Amióta pedig feloldották a teljes zárlatot, azóta mindenki végezhet liturgiákat a néppel együtt, betartva a járványügyi előírásokat. Vallásgyakorlat szintjén tehát nem érzek megkülönböztetést, sokkal inkább tapasztalható diszkrimináció a háttérben, ami a jogi dolgokat illeti. Egész konkrét-

tan: a vagyon-visszaszármaztatások ügye évek óta húzódik, és önkormányzati szinten megannyiszor láthatjuk, hogy míg az államvallás egyházközségeinek hatalmas ingatlanokat és területeket adtak vissza, addig nekünk csak itt-ott egy morzsányit. Az egyházaknak járó egyéb támogatások szintjén is érezhető a megkülönböztetés, de alapvetően a helyi egyházközségek szintjén békésen és élhetően zajlanak a mindennapi események a hívek között.

Derűvel és szeretettel kell szétárasztani a krisztusi szeretet fényét

Világszinten és idehaza is gyakori téma, hogy komoly nehézségekkel néz szembe az egyház a mai világban, beleértve a fiatalok megszólítását, vagy azt, hogy a mai korosztályok aktuális kérdéseire válaszokat adjon. Hogyan látja mindezt a Délvidéken? Milyen jövőképe van az egyháznak, a keresztény vallásnak?

– Sajnos, erre a kérdésre is a választ meghatározza a vírusveszéllyel járó zártság. Eddig is egyre nehezebb volt az embereket, a fiatalokat megszólítani, most viszont a közömbösség mellett a kötelező távolságtartás és a többi korlátozás is gátolja az örömhír közvetítését, terjedését. Az egész világ átállt az online formára, amely egy töredékét sem helyettesítheti a személyes találkozásoknak. Nemcsak az oktatásban, a gazdasági és a társadalmi életben jelent gondot az online forma, hanem a vallási életben is. Az online szertartások soha nem adják vissza azt az istenközei élményt, amelyet a templomi, a szentségekben közvetlenül megtapasztalható isteni szeretet ajándékoz. Szomorú látni, hogy néhányan a járvány első szakaszában kialakult zárt templomok és online misék hatására teljesen elhidegültek a vallásgyakorlattól, és sajnos akkor sem tértek vissza, amikor erre már lehetőségük adódott. Az online hittanóra és az online lelkipásztorkodás semmiképp nem pótolja azt a hatást, amelyet egy szeretetteljes közeg tud nyújtani. Persze, meg kell ragadnia az egyházaknak is a korunk adta lehetőségeket, vagyis a virtuális tér platformjait, hisz a mai fiatalok és felnőttek nagy része csupán azokon keresztül érhető el, de nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy Isten sze-

mélyesen szeret mindenkit, és mindenki szívét személyesen szeretné megérinteni rajtunk, keresztény embertársainkon át. Az egyháznak nehéz lépést tartania a technika fejlődésével és az általa nyújtott lehetőségekkel, de a végek végén úgy gondolom, hogy nem is ez a cél. Meggyőződésem, hogy nem akkor érjük el a fiatalokat és a felnőtteket, ha a médiafelületeken keresztül törekszünk megválaszolni az aktuális kérdéseiket, hanem akkor, ha hiteles keresztény életet élünk, és olyan örök értékeket sikerül felmutatnunk az egyház keretében Jézus tanításából, amelyekre minden ember a lelke mélyén vágyik, és ahova mindenki vissza is fog térni, amikor megtapasztalja a gyengeségét, illetve erejének és életének végeességét. Egy fiatal a közelmúltban üzenetet írt, és kérte, hogy imádkozzak a barátja jövődöbelijéért, aki hirtelen rákos beteg lett. Meglepett a fiatal kérése, hisz azt állítja önmagáról, hogy ateista, a barátja pedig, akinek a párjáról szó van, nincs is megkeresztelve. Az említett barát nem is ismer engem, csupán azt tudja, hogy pap vagyok. Ezért kért arra, hogy imádkozzak a súlyos betegért. Érdekes volt számomra ez a tapasztalat. Két, önmagát teljesen istentagadónak mondó fiatal, amikor közvetlen közletről szembesült a halál tényével, azonnal Istenre, az örök világosságra gondolt. Ilyen értelemben érzem azt, hogy nem a közösségi oldalakon történő üres vitatkozások a döntők, hanem ezek az élethelyzetek, ahol mi, istenfélő emberek az örök értékeket közvetíthetjük nagy türelemmel, szeretettel és derűvel. Összefoglalva tehát: a keresztény egyház, azon belül pedig a mi küldetésünk a mai, mindent lazán kezelő világban pontosan az, hogy világítótornyoként magasra emeljük és szétárasztjuk a krisztusi szeretet fényét.

Ma is aktív a csantavéri közösség

Itt, az anyaországban is sokan ismerjük és nagyra becsüljük az Ön által vezetett csantavéri katolikus közösséget. Mennyire volt nehéz megszervezni és mennyire nehéz azóta is egyben tartani egy ilyen nagyszerű közösséget?

– Mint ahogy a tudósok szerint nincs két egyforma hópehely, úgy nincs a világon két teljesen egyforma pap sem. Ugyanakkor minden hópe-

hely önmagában egyedi, de milliónyi hópehely hőembert formálva is csodálatos, így minden pap, illetve az egyház egésze is egyformán értékes. Csantavér mindig is egy mélyen hívő, aktív közösség volt. Erről tanúskodik a gyönyörű templom, amelyet nem valami dúsgazdag gróf ajándékozott ennek a közösségnek, hanem a közösség tagjai építettek fel hatalmas összefogással. Ez a lelkiület és lelkesedés mind a mai napig érezhető az egyházközösségben. Sajnos, a lélekszám mára a felére csökkent ahhoz viszonyítva, hogy mennyien éltek itt a templomépítés idején. A plébános, aki a közvetlen elődöm volt, idős koráig szolgálta ezt a közösséget, így a végére egy kicsit megfáradt. Részben könnyű, részben pedig nehéz volt a kissé lelassult településen megkezdennem az önálló szolgálatomat 14 évvel ezelőtt. Nehéz, mert néhányszor a közömbösség falába ütköztem: „Ha eddig jó volt így, akkor most minek újítani, minek többre törekedni?!” – kérdezték sokan. Ugyanakkor könnyű is volt mozdítani a közösségen, hiszen számos ember örült az újnak, boldog volt, hogy végre történnek szép dolgok a közösségben. Megannyi program és rendezvény valósult meg a gyermekek és a fiatalok lelkesé-

désének köszönhetően, rajtuk keresztül pedig maguk a szülők, a nagyszülők is sok mindenbe bekapcsolódtak. Így a szívében többre vágyó és tenni akaró közösséget sikerült belelkesíteni és számos szép eseményt közösen megvalósítani az Úr dicsőségére és az emberek üdvösségére.

Különlegesennek számít-e a csantavéri példa a Délvidéken, vagy sok más hasonlóan gyümölcsöző közösség is működik?

– Nem tartom egyedinek az általam vezetett csantavéri katolikus közösség megszervezését és megtartását. Természetesen arra törekszem, hogy azt a néhány karizmat, amit az Úr szerény személyemnek ajándékozott, a tőlem telhető leg-tökéletesebb módon kamatoztassam. De ne feledjük, hogy ugyanígy tesz a többi lelkesítésem is, akik más területre kaptak küldetést. Ami pedig közös, az a papi szolgálatunk lényege: Krisztus irgalmát és gyengédségét közvetíteni az emberek felé.

A koronavírus a kapcsolattartást is megnehezítette

Példaértékű és igazán élő anyaországi kapcsolataik kapcsán kérdezném: megítélése és tapasztalatai szerint mennyire könnyű vagy éppen nehéz ezeket a kapcsolatokat kiépíteni a délvidéki és az anyaországi magyarok között? Mi, itt az anyaországban pl. megértjük-e, átérezzük-e kellőképpen az önök mindennapi gondjait, illetve tudunk-e érdemben segíteni az identitásuk megőrzésében, a megmaradásukban?

– Hihetetlen sok nagyszívű emberrel találkozhatunk az anyaországban, akik számunkra, határon túl élők számára erős támaszaink. Leszámítva az idejüket, amikor a hosszan tartó határzár miatt sajnos nem ápolhattuk az anyaországi ismerőseinkkel a személyes kapcsolatokat, nagyon sokat jelentett mindig is az, hogy szeretettel gondoltak ránk, derűsen fogadtak minket, bőkezűen támogattak bennünket, buzgón imádkoztak velünk és értünk az anyaországi ismerőseink. Nem is lett volna a mögöttünk álló években ilyen sikeres és eseményekben gazdag

A csantavéri templom előtti tér gyakran benépesült

a mi közösségünk, ha nem hoztunk volna össze annyi közös programot a Magyarország különböző pontján élő ismerőseinkkel. Egész konkrétan: felejthetetlen élmény volt, amikor a Hajós-vidéki plébániák vendégül látták a Musica Viva kamarakórusunkat. Ez a vendégszereplés a kórusnak hatalmas lendületet adott. A Budapest környékén megszervezett adventi látogatásaink, illetve a nyári táboraink, ahová volt, hogy négy hatalmas autóbusszal, több mint kétszáz gyermekkel mentünk, nemcsak az anyaországi vendégszeretetét tárták elénk, hanem az egész Kárpát-medencét átölelő, életre szóló barátságokat formáltak. Azok a fiatalok, akik eljutottak ezekbe az anyaországi táborokba, fesztiválokra, élő és aktív tagjai maradtak a közösségünknek mind a mai napig. Az anyaországgal közösen megvalósított számtalan programunk közül nehéz csupán párat kiemelni, de talán az egyik legütősebb esemény az

István, a király rockopera volt, amelyet több mint 200 anyaországi, erdélyi, kárpátaljai és délvidéki szegény sorsú gyermek adott elő Budapesten, Csantavéren és Csíkszeredán. Természetesen hatalmas öröm számunkra az, hogy nemcsak az Erdélyben élő magyarokra és Böjte Csaba atya nemes szolgálatára gondolnak az anyaországiak, hanem ránk, délvidéki magyarokra is. Hálásan köszönjük a sok lehetőséget, amelyet vírusmentes időben megadnak nekünk! Köszönjük a végtelen szeretetet, amellyel körülvesznek bennünket! Köszönjük a ruha-, étel- és anyagi támogatásaikat! Külön megemlíteném, hogy az említett, Csantavért érintő szeretetadományokon túl a Magyar Kormány is nagy támogatásban részesíti ezt a vidéket, ami elősegíti a fiatal családok itthon maradását, azt, hogy ne költözzenek ki valami délibábos reményekkel kecsegtető országba, hanem a szülőföldjükön maradjanak. Az

Betlehemi műsor a csantavéri templomban

anyaországnak e nagylelkűsége felbecsülhetetlen érték számunkra! Köszönjük!

Szeretettel várják Délvidékre az anyaországi nemzettestvéreket!

A fentihez kapcsolódva: mi az, amiben segíteni tudnánk Önöknek? Mi az, amire érdemes lenne figyelniük, amit esetleg könnyedén megtehetnének, de nem igazán tesszük meg?

– Nehéz erre a kérdésre válaszolni, hisz tudjuk, hogy az anyaországiak élete és anyagi helyzete sem teljesen rózsás. Bár lehet, hogy pillanatnyilag egy árnyalattal könnyebb ott boldogulni, viszont sokan ott is hozzánk hasonló cipőben járnak. Számunkra, délvidéki magyarok számára felbecsülhetetlenül sokat jelent, hogy rólunk sem feledkeznek meg az anyaországi magyar testvéreink. Az előző témakörnél említettem apró fájdalomunkat, hogy a médiában gyakran elsősorban az erdélyi magyarokra fókuszálnak

egyházi és világi szinten egyaránt, amikor a határon túli magyarokról esik szó. Pedig mi is itt vagyunk, a mi magyar szívünk is együtt dobban minden honfitársunkéval! Olyan jólesik, amikor egy-egy felnőttcsoport, iskola vagy utazási iroda többnapos körutat szervez a mi gyönyörű vidékünkre, hisz itt is vannak értékes, történelmi látnivalók, és mi örömmel fogadjuk vendégül az anyaországból érkezőket! Szomorú azt hallani, amikor vírusmentes időben megáll egy csoport, hogy megtekintse a csodálatos csantavéri templomunkat, hogy adott esetben a 70 fős felnőttcsoportból többen még csak nem is jártak a Délvidéken, vagy ha esetleg mégis, akkor csak Görögország felé átutazóban. Persze ugyanaz a csoport döbbenet tapasztalja, hogy mennyi értékes hely és megtekintenivaló van itt is: Aracs, Zenta, Szabadka, Székelykeve, Újvidék, Palics, Nándorfehérvár, Tarcál-hegység... Jólesne tehát nekünk, ha nem feledkeznének meg rólunk továbbra sem, és a járvány megszűnése után minél többen ellátogatnának a mi takaros vidékünkre! Mindenkit szeretettel várunk!

A csantavéri közösség adventi műsora Tápióbicskén